

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL

پروپوزال

مركز آموزش
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

مركز آموزش
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

کارگاه آنلاین
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI
Scopus

مركز آموزش
آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

رابطه حجاب زنان با سلامت روانی خانواده و جامعه

شیرین گرامی^۱

کارشناس ارشد مدیریت؛ شرکت برق منطقه ای غرب

مهناز عزیزی^۲

کارشناس ارشد مهندسی صنایع؛ شرکت برق منطقه ای غرب

چکیده

شکی نیست که حجاب و پوشش تأثیر زیادی بر روح و روان زن دارد. عفاف و پوشیدگی برای زن همچون سد و حفاظی است که در سایه آن از هر ذلت و تحقیری در امان می ماند. دین اسلام با واجب کردن حجاب، می خواهد زن بازیچه دست شهوت پرستان نباشد و ارزش او به میزانی تنزل نکند که تنها وسیله ای شود برای اطفاء شهوت ها. اهمیت حجاب زن از آن جهت است که نه تنها حافظ اخلاق و تجسم تقوی و عفت در سطح جامعه است، بلکه وجود چنین حکمی در اسلام نوعی احترام گذاردن به زن مسلمان و محفوظ نگه داشتن وی از نگاه های گناه آلود مردان است. چنانکه در روایتی از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) نقل شده که فرمودند: «لَا حُرْمَةَ لِنِسَاءِ أَهْلِ الدِّمَةِ أَنْ يُنْظَرَ إِلَى شُعُورِهِنَّ وَ أَيْدِيهِنَّ» (تفسیر نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۹۱) یعنی زنان غیر مسلمان چون در حریم دین داری و ایمان نیستند، نگاه کردن به آنها [تا وقتی به قصد لذت بردن نباشد] اشکال ندارد.

واژگان کلیدی

حجاب، سلامت روانی، اضطراب، بدحجابی.

^۱ shgeramy@gmil.com.

^۲ mahnazeazizi@yahoo.com.

مقدمه

شکی نیست که حجاب و پوشش تأثیر زیادی بر روح و روان زن دارد. عفاف و پوشیدگی زن، همچون سد و حفاظی است که در سایه آن از هرو تحقیرذلتی در امان می ماند. دین اسلام با واجب کردن حجاب، از اینکه زن بازیچه دست شهوت پرستان باشد و ارزشش به میزانی پایین بیاید که فقط وسیله ای برای رفع شهوت ها در نظرآید، جلوگیری کرده است. اسلام در سایه حجاب، امکان حفظ شخصیت انسانی زن از آسیب های فردی و اجتماعی را به او می دهد.

اهمیت حجاب زن به این دلیل است که حجاب نه فقط حافظ اخلاق و تجسم تقوی و عفت در سطح جامعه است، بلکه نوعی احترام گذاردن به زن مسلمان و محفوظ نگه داشتن وی از نگاه های گناه آلود مردان می باشد. چنانچه در روایتی ازرسول اکرم(ص) نقل شده: «تَبَيُّهُنَّ وَتَهْوُّهُنَّ لِي شِ آرْظُنُّ يَنْهَ آمَّ الذِّلَّةِ إِسَاءَهُ لِنَمْرُأَحِ» زنان غیر مسلمان احترام و ارزش آن را ندارند که نگاه کردن به موها و دست هایشان ممنوع باشد». بنابراین، از نظر اسلام، حجاب و حفظ حریم زن، جزو حقوق زنان مسلمان است که هم خود آنان باید آن را رعایت کنند و هم مردان باید به آن احترام بگذارند و محروم شدن زنان غیر مسلمان از این حق، به دلیل مجازاتی است که اسلام برای آنان در نظر گرفته است.

اسلام، با طرح پوشش زن، در حقیقت جواز حضور او را در اجتماع داده است و با دستورات حکیمانه و راه گشایی که در چگونگی منش و روش زنان داده، از سویی این نیروی عظیم را از تباه شدن و در گوشه ای بی هدف ماندن نجات داده است و از سوی دیگر جلوی فساد انگیزی و ناهنجاری های ناشی از اختلاط نامطلوب مرد و زن را گرفته است. بر این اساس، اگر همه افراد جامعه در مقابل سلامت نفسانی خویش مسئولند، زنان در این باره مسئولیت بیشتری بر دوش دارند

شهید مطهری می گوید: «حقیقت این است که بدبختی ها و سیه روزی های قدیم زن، غالباً معلول این جهت بود که انسان بودن او به فراموشی سپرده شده بود، زن بودن یا سهواً و بدبختی های جدید او از آن جهت است که عمداً او و موقعیت طبیعی و فطری اش، رسالتش، تقاضای غریزی اش و استعدادهای ویژه اش، به فراموشی سپرده شده است. مهم ترین دلیل حجاب زن در اسلام، جلوگیری از شیوع فحشا و فساد در جامعه و کنترل وقتی در مورد کنترل این غریزه با عنوان وظایف اصلی قرآن کریم غریزه شهوت است. مؤمنان، سخن می گوید، به آنان دستور می دهد که در کنترل شهوات و غرائز جنسی، راه

بنابراین، فلسفه اصلی حجاب از طرفی انحصار اعتدال را پیش گیرند و از آن عدول نکنند. خواسته‌ها و کامیابی‌های جنسی به محیط خانواده و همسران مشروع است و از طرف دیگر جلوگیری از طغیان غریزه جنسی و گسترش فساد و تباهی اخلاقی و در نتیجه حفظ سلامت روانی زن و مرد می‌باشد. گرچه موضوع حجاب از ابعاد مختلفی مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته و کتب و مقالات حجاب و تأثیرهای روانی فراوانی در این باره تدوین شده است، ولی به بعد روان‌شناختی آن بر زن، کمتر توجه شده است. این پژوهش در پی آن است تا با بررسی نقش پوشش در، گامی کوچک در راه رفع این نیاز بردارد و به مرئیان و مسئولان فرهنگی سلامت روانی جامعه بینش تازه‌ای درباره تأثیرات روانی حجاب بر زنان و دختران، ارائه دهد.

در منابع اسلامی درباره آثار روانی حجاب و بی‌حجابی مطالب زیادی وجود دارد. مثلاً در آیه ۶۰ سوره نور درباره فلسفه حجاب می‌فرماید: «وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ»؛ و اگر «زنان» خود را بپوشانند برای آنها (خیر) بهتر است. کلمه «خیر» که به معنای سود و نفع است، مطلق است و به دلیل اطلاقش، هم شامل نفع مادی می‌شود و هم نفع معنوی. در آیه ۵۳ سوره احزاب، سود و نفع حجاب مشخص‌تر بیان شده است، در آنجا که می‌فرماید: «ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ»؛ این کار (حفظ حریم بین زن و مرد) برای پاک‌سازی دل‌های شما و آنها بهتر است. بنابراین طبق این دو آیه می‌توان گفت، اثر مهم حجاب برای زن، طهارت و پاک‌سازی قلبی است که مقدمه‌ای برای رسیدن به سلامت قلبی (قلب سلیم) است و از آن در روانشناسی به «سلامت روانی» تعبیر می‌شود.

در روایات نیز به تأثیر روانی حجاب بر زن اشاره شده است. امام علی (علیه السلام) در وصیت خود به امام حسن (علیه السلام) می‌فرماید: «وَأَكْفَفُ عَلِيَّهِنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ بِحِجَابِكِ يَا هُنَّ، فَإِنَّ شِدَّةَ الْحِجَابِ أَبْتَقِي عَلِيَّهِنَّ»؛ (زنان را) در پرده حجاب نگاه دار تا نامحرم‌ان را ننگرند، زیرا که سخت‌گیری در پوشش، عامل سلامت و استواری آنان است. (نهج البلاغه نامه ۳۱)

همچنین آن حضرت در حدیث دیگری می‌فرماید: «صَيَانَةُ الْمَرْأَةِ أَنْعَمَ لِحَالِهَا وَ (أَذْوَمُ) لِحَمَالِهَا»؛ پوشش و حجاب برای حال زن بهتر است و سبب دوام زیبایی او می‌شود. (مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۵۵)؛ منظور از حال زن در این حدیث، وضعیت روانی اوست که رعایت حجاب سبب تعادل آن می‌شود. و نیز پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: «خَيْرُ نِسَائِكُمْ أَلْغَفِيَّةُ»؛ بهترین زنان شما زنان پاکدامن و عقیف‌اند. (الکافی ۱۳۶۷، ج ۵، ص ۳۲۴)؛ این روایت نیز همان چیزی را می‌گوید که در آیه ۶۰ سوره نور گذشت.

تعاریف عملیاتی حجاب: منظور از حجاب این است که زن تمام بدن خود جز صورت و دست‌ها را تا مچ بپوشاند و از خود نمایی و هر رفتاری که باعث جلب توجه نامحرم به ویژگی‌های ۶. زنانگی او شود، پرهیز کند

بدحجابی: هر نوع رفتار و عملی است که سبب جلب توجه نامحرم به ویژگی‌های زنانگی زن شود؛ مانند آرایش کردن، استفاده از صدای نازک و سخنان تحریک‌کننده، استعمال بوی خوش، نشان دادن زینت‌های بدن، استفاده از رنگ‌های شاد و جذاب،

پوشیدن لباس های نامناسب، حرکات بدنی تحری کننده، خلوت کردن با نامحرم و مانند آن. سلامت روانی: قابلیت ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تغییر و اصلاح محیط فردی به عبارت و اجتماعی و حل تضادها و تمایلات شخصی به طور عادلانه و مناسب را گویند.

نقش حجاب در سلامت روانی زن

بی تردید سلامت روانی از بزرگ ترین نعمت های الهی است که در زندگی انسان وجود دارد، به طوری که هیچ نعمتی به پایه و ارزش آن نمی رسد. اهمیت این نعمت که در سخنان اولیای دین هم به آن اشاره شده است، به این خاطر است که تمام کارکردهای، روانی و جسمانی، دنیایی و آخرتی انسان مبتنی بر سلامت روان است. در این میان، زنان به این دلیل که مسئولیت خانوادگی بیشتری دارند و در دو صحنه مهم زندگی یعنی، همسرداری و فرزندپروری نقش برجسته تری دارند، بیشتر مورد توجه اسلام قرار گرفته اند. از مجموعه دستورات خانوادگی اسلام می توان فهمید که زنان باید به میزان زیادی در زندگی رضایتمندی و نشاط داشته باشند. دین اسلام برای محفوظ نگه داشتن روان زن از عوامل آسیب زا، حجاب و عفاف را بر او واجب کرده است و به این ترتیب خوشی های مشروع را برای زن می پسندد و تأمین آن را در سایه عفاف مجاز می داند. در واقع حجاب و پوشش که ثمره عفاف است، عاملی برای آرامش زن و دور ماندن او از عوامل اضطراب زا و در نهایت ایجاد رضایت وجدان اوست؛ چرا که حجاب از بسیاری از عوامل ناامنی که در فکر و ذهن است، جلوگیری می نماید، بنابراین حجاب موجب احساس امنیت و شرف زن است و توانایی درست فکر کردن و تصمیم گیری نیکو را به او می دهد. حجاب تأمین کننده وحدت روانی زنان است و برای سلامت روانی آنها ضروری است؛ چرا که زن عواطف و احساسات قوی تری نسبت به مرد دارد و از نظر روانی نفوذپذیرتر از مرد است؛ یعنی بیشتر از مرد از عوامل محیطی متأثر می شود. این تأثیر و نفوذپذیری وقتی از یک منبع، یعنی از سوی شوهر باشد، باعث حفظ وحدت و یگانگی روانی زن می شود، ولی وقتی از چند منبع باشد - و آن زمانی است که زن بدون حجاب در اجتماع مردان نامحرم حاضر می شود و به آسانی تحت تأثیر روانی و عاطفی آنان قرار می گیرد وحدت روانی دچار اضطراب و آشفتگی می شود و از بین می رود.»

در یک بررسی ساده می توان به طور جزئی تر به آثار حجاب در سلامت روانی زن پی برد. در این جا به بعضی از آثاری که حجاب در سلامتی و آرامش روانی زنان دارد، اشاره می کنیم.

۱- امنیت

اگر انسان ها در زندگی روزمره خود و در کوچه و خیابان، محل کار، تحصیل و حتی داخل منزل احساس امنیت نکنند و دائماً در ترس و دلهره باشند، به تدریج دچار اضطراب می شوند. در این میان زنان به دلیل ویژگی های شخصیتی و موقعیت اجتماعی شان، آسیب پذیری بیشتری دارند و طبعاً نیاز بیشتری به امنیت دارند. زیرا در بین جوامع بشری همیشه مردانی

وجود دارند که به جهت نداشتن تربیت صحیح انسانی، به دنبال فرصتی هستند تا زنان را مورد سوء استفاده های جنسی قرار دهند و یا حداقل مردانی که زمینه های انحرافی در آنها وجود دارد، و به تعبیر قرآن «فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ» (احزاب، ۳۲) یعنی بیمار دل هستند، با دیدن کوچک ترین محرک جنسی، عنان اختیار را از کف داده و نسبت به زنان بی حرمتی روا می دارند.

در تفسیر علی بن ابراهیم قمی ج ۲، ص ۱۹۶، آمده است: زنان مسلمان به مسجد می رفتند و نماز جماعت را با پیامبر می خواندند. هنگامی که ایشان برای خواندن نماز صبح و یا مغرب و عشا از خانه بیرون می رفتند، جوان ها بر سر راهشان می نشستند و به تعرض و آزار آنان می پرداختند. در این زمان آیه ۵۹ سوره احزاب نازل گردید و بر پوشش زنان به عنوان حفاظ در مقابل آزار و اذیت دیگران تأکید کرد.

۲- ارزشمند شدن زن

یکی دیگر از ثمرات حجاب برای زن، گران بهاتر شدن او برای مرد و در نتیجه، به وجود آمدن عشق است که لذت بخش ترین عواطف انسانی است. نیاز به دوست داشتن و محبوب دیگران واقع شدن، همچنان که «مزلو» روانشناس غربی در سلسله مراتب خود به آن اشاره کرده، یکی از نیازهای مهم هر انسان است. میزان این نیاز در زنان بیش از مردان است؛ زیرا موجودیت روانی و شخصیتی زن به این است که مورد توجه و محبت دیگران، به ویژه نزدیکانش مثل پدر، مادر، شوهر و فرزندان واقع شود، به طوری که اگر این جایگاه را نداشته باشد امید خود را در زندگی زناشویی را، مورد محبت و توجه مرد واقع شدن می داند و در این باره می نویسد: «زن وقتی زنده است که معشوق باشد و توجه به او مایه حیات اوست» و در جای دیگر می نویسد: «می گویند زنان بیشتر به دنبال ستایش ها و تحسین های مطلق و مبهم مردانند و بیشتر می خواهند که مردان به خواست آنها توجه کنند و این امر از میل آنها به لذت جنسی بیشتر است؛ در خیلی از موارد لذت محبوب بودن آنان را بیشتر خرسند می سازد.» (لذات فلسفه، ص ۱۳۵ و ص ۳۴). در مقابل، اگر زنان مورد بی مهری و بی توجهی قرار گیرند و یا تحقیر شوند، بیش از دیگران در معرض ناراحتی ها و مشکلات روانی قرار می گیرند و سلامت روانی خود را از دست می دهند. آنان زمانی می توانند این نیاز را در خود تأمین کنند که ارزش واقعی خود را به عنوان یک انسان از دست ندهند. مسئله مهم این است که زن از چه راهی می تواند ارزش واقعی خود را حفظ کند؟ اسلام و سایر ادیان الهی بهترین عامل حفظ ارزش زن را «حجاب» می دانند. بی تردید حجاب و خودداری های ظریفانه زن، او را در نظر مرد محبوب می کند و مرد را آماده فداکاری و جان فشانی برای او می کند. در واقع نقش مهم حجاب برای زن حفظ جایگاه معشوقیت اوست. اما اگر زن زیبایی های خود را در معرض نمایش قرار دهد، کم کم برای مردان عادی می شود و به تدریج از ارزش او کاسته می شود؛ ولی وقتی زن خود را می پوشاند، نه تنها ارزش او کم نمی شود، بلکه برای مرد جذاب تر و رؤیایی تر جلوه می کند. زیرا «حجب برای دختر همچون وسیله دفاعی است که به

او اجازه می دهد تا از میان خواستگاران خود شایسته ترین آنان را برگزیند، یا خواستگار خود را ناچار سازد که پیش از دست یافتن بر وی به تهذیب خود بپردازد. موانعی که حجب و عفت زنان در برابر شهوت مردان ایجاد کرده، خود عاملی است که عاطفه و عشق شاعرانه را پدید آورده و ارزش زن را در چشم مرد بالا برده است. «تاریخ تمدن، ج ۱، ص ۶۰». «سیمون دوبوواری» دانشمند و حقوق دان معروف فرانسوی می گوید: «دختران جوان دوست دارند، مردان خود آنها را بخواهند، نه برقراری رابطه جنسی با آنان را؛ فلذا نگاه های مردان در عین اینکه آنها را می ستاید، آزار هم می دهد. هوس مذکر به همان اندازه که تحسین است، توهین است. دختران طبیعتاً اگر احساس کنند مردان به بدن آنها نظر جنسی دارند، سعی می کنند خود را بپوشانند. شرم و حیا از همین جا معلوم می شود.» (جنس دوم، ص ۵۶).

۳- تعدیل غریزه خودنمایی و تبرج

پوشش و حجاب به دلیل اینکه نقش اساسی در متعادل کردن غریزه خودنمایی و تبرج زن دارد، عامل مهمی برای جلوگیری از بخش بزرگی از اضطراب ها و دغدغه های فکری زن محسوب می شود، زیرا آزادی زن در خودآرایی و به نمایش گذاردن جلوه های زنانه در جامعه، باعث افراط در تجمل و توجه به زیبایی های ظاهری می شود، که این توجه افراطی می تواند سبب بروز اختلال های روانی در زن شود.

توضیح این که وقتی زن مکشوف و آرایش کرده در بین مردان ظاهر می شود، طبعاً عده ای خوششان می آید و او را مورد تحسین و تکریم (ظاهری) قرار می دهند. به همین جهت دائماً سعی می کند وضع ظاهری خود را طوری قرار دهد که بیشتر مورد پسند آنها واقع شود. معمولاً این گونه زنان و دختران برای اینکه زیباتر شوند، هر روز وقت زیادی را صرف آرایش و تقلید از مدهای جدید می نمایند. این روند می تواند ناراحتی های روانی زیادی را برای آنان ایجاد کند و به دلیل اینکه همیشه کارها به دلخواه پیش نمی رود، باعث بروز نگرانی هایی برای آنها می شود. بطور مثال این تصور، که آیا با صرف این همه وقت و هزینه مالی توانسته اند جلب نظر دیگران بکنند و مورد پسند آنان شوند یا برعکس، مورد تمسخر و تحقیر آنانند، می تواند دائماً ذهن آنها را به خود مشغول کند و آنها را به موجوداتی نگران تبدیل نماید.

دلیل دیگری که می تواند بر نگرانی آنها بیفزاید این تصور است که هر لحظه ممکن است رقیبی زیباتر از راه برسد و شکار آنها را برآید؛ و بالاخره دلیل سومی که باعث ناراحتی و استرس برای آنها می شود این است که می بینند به مرور زمان از زیبایی هایشان کاسته می شود و زنان جوان تر و زیباتر جای آنها را می گیرند و نقش آنها را در ربودن دل ها کم تر می کنند. خصوصاً وقتی مشاهده می کنند همان مردانی که چندی پیش خریدار کرشمه هایشان بودند، دیگر حاضر نیستند با آنها مراوده داشته باشند و بهای چندانی به آنها نمی دهند، اینجاست که دچار افسردگی و اضطراب می شوند و حتی گاه دیده شده که دست به

انتحار می زنند. این در حالی است که رعایت حجاب سبب افزایش جذابیت و زیبایی زن می شود. در روایتی از امام علی (علیه السلام) رسیده که فرمودند: «زَكَاةُ الْجَمَالِ الْغِيفَاءُ» (مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۶).

عفت و حجاب سبب افزایش و رشد زیبایی می شود. و نیز در روایت دیگر می فرماید: «صَيَانَةُ الْمَرْأَةِ أَنْعَمُ لِحَالِهَا (أَدْوَمُ) لِحَمَالِهَا»؛ پوشش و حجاب به روح و روان زن بیش از هر چیز دیگر سلامتی می بخشد و سبب دوام زیبایی او می شود (همان، ج ۱۴، ص ۲۵۵).

۴- محافظت از عواطف انسانی زن

یکی از تفاوت های آشکار بین زن و مرد تفاوت در میزان عواطف و احساسات است. خداوند متعال احساسات و عواطف زن را قوی تر و متنوع تر از مرد قرار داده است. نقش این عواطف در زندگی انسان بسیار مهم و حیاتی است به طوری که بدون وجود آن، ادامه زندگی ناممکن می شود. این نقش می تواند به دو جهت باشد: اول منبعی مهم و عاملی اصلی برای آرامش و سکون در زندگی زناشویی است، (ر.ک: روم / ۲۱). و دوم مسئولیت مادری است که آفرینش بر عهده زن قرار داده است. این مسئولیت استعداد مادری زمانی می تواند فعلیت پیدا کند که روح و روان زن سرشار از عاطفه باشد، تا با تربیت فرزندان، عواطف انسانی را به آنها منتقل کند؛ عواطفی که جامعه انسانی شدیداً به آن نیازمند است و تمام مصائب و مشکلات دنیای کنونی بشریت از کمبود آن نشأت می گیرد.

آنچه در اینجا توجه به آن بسیار حائز اهمیت است، این است که چگونه باید از این منبع بسیار با ارزش حفاظت کرد و در رشد و گسترش آن کوشید تا خرابی و فساد در آن راه نیابد و نسل بشری متضرر نگردد؟ اسلام با واجب کردن حجاب، بهترین راه را برای حفظ و بقاء عواطف و احساسات با ارزش و انسانی زن تعیین کرده است. عواطفی که اگر در زن نابود شود نه تنها هسته روانی زن را تهدید می کند و او را دچار مشکلات روانی حاد می کند، بلکه جامعه انسانی را نیز به نابودی می کشاند.

۵- پایبندی به اصول اخلاق

یکی از ضروری ترین نیازهای بشریت در رسیدن به سلامت روانی، اخلاق و پایبندی به اصول آن است. انسان زمانی می تواند به سلامت و آرامش روانی برسد که در سایه ایمان و اخلاق زندگی کند. شرط اصلی پایبندی به اخلاق، پرهیز از سقوط در پرتگاه شهوات حیوانی است. پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله)، در حدیثی بزرگ ترین زمینه سقوط اخلاق را افتادن مردان و زنان در دام شهوات جنسی می داند.

همچنین امام رضا (علیه السلام) وجود روابط آزاد بین زن و مرد را علت بسیاری از جنایات و مفسد اخلاقی معرفی می کند.

بنابراین می توان نتیجه گرفت، حفظ اخلاق و ایمان جوامع و برقراری صلح و صفا بستگی زیادی به حفظ حجاب و حریم زن و مرد دارد. اینجاست که ما می توانیم به ارزش حجاب و پوشش زن پی ببریم و آن را به عنوان عاملی مهم در حفظ اخلاق و راهی برای رسیدن به سلامت روانی زنان و بالتبع سایر افراد محسوب کنیم. ولتر (به نقل از افکار جاویدان) درباره نقش زن در حفظ اخلاق می گوید: وظیفه زنان تهذیب اخلاق مردان است. و نیز می گوید: زن آفریده شد تا شیرازه سعادت و ارتقاء موجودات پیوسته بماند...

حجاب و حفظ استواری خانواده:

از دیگر آثار و فواید حجاب که در سلامت روانی زنان تأثیر زیادی دارد، نقش حجاب در س ازدواج است. حجاب و پوشش سبب می شود زن از پابندی همسران به پیمان مقد نگاه های آلوده مردان هوس باز و گرفتار شدن به دام عشق های آزاد محفوظ بماند و به زندگی و خانواده خود وفادار باشد، اما شیوع بی حجابی و بی بندوباری، سبب می شود که مردان به جای توجه و محبت به همسران شان، به دنبال لذت جویی از زنان آرایش کرده کوچه و بازار ازی برای به دام انداختن مردان بیگانه، ابایی نداشته باشند و زنان نیز از جلوه گری و طن باشند و در نتیجه عشق و علاقه بین همسران از بین رفته و باعث فروپاشی خانواده شود. بنابراین، اهمیت حجاب و پوشش در اسلام به این دلیل است که نظام خانواده از گسستگی حفظ شود و اعضای آن از خطرات و آسیب های روانی بی بندوباری مصون بمانند. در حال یکه آزادی زن در جلوه گری و نمایش زیبایی های زنانگی، آثار مخربی بر سلامت روانی خانواده و به ویژه خودش، دارد؛ زیرا مفهوم بی حجابی این است که زن مجاز باشد برای هر مردی، خود آرایی کند که ادامه این رفتار سبب خروج زن از خانه و آوارگی در کوچه و خیابان خواهد شد. این در حالی است که نشو و نمای نیروی فعال زن در خانه و خانواده است و تمام استعدادها و قدرت تأثیر فوق العاده ای که زن می تواند در رشد و تعالی جامعه انسانی داشته باشد، در سایه خانه و خانواده، شکوفا می شود. به گفته لمبروزو «برای زن نیکوترین دوره زندگانی، همان دوره ای است که همه نیروهای روحی و جسمی او صرف . پرداختن به خانواده و جامعه می شود» آزاد شدن از قید خانه و خانواده، به معنای از دست دادن آرامش و امنیت روانی است. خانه را مسکن گویند؛ زیرا محل سکونت و آرامش روحی برای انسان است. اگر زن این مکان امن و سکون و محل شکوفایی استعدادها و نیروهای درونیش را از دست بدهد، آرامش و سلامت روانی خود را نیز از دست خواهد داد. استرس ها و فشارهای روانی که امروز دامن گیر زنان غربی شده، به این دلیل است که بی بندوباری و داشتن روابط جنسی، سبب شده آنها شهید مطهری نیز در این باره می گوید: فلسفه پوشش و منع کامیابی جنسی از غیر همسر مشروع، از نظر اجتماع خانوادگی این است که همسر قانونی شخص، از لحاظ روانی، عامل خوشبخت کردن او به شمار برود؛ در حالی که در سیستم آزادی کامیابی، همسر قانونی از لحاظ روانی یک نفر رقیب و مزاحم و زندانبان به شمار می رود و در نتیجه کانون خانوادگی بر اساس دشمنی و نفرت پایه گذاری می شود. برتراند راسل در اهمیت

پیوندهای خانوادگی می گوید: تی نگریسته شود. اگر زناشویی نباید از نظرگاه عشق بازی های موق این عشق های موقتی و زودگذری که در سر راه هر زوج ممکن است قرار گیرد، با تحمل و اندیشه برطرف نگردد، چه بسا که هر یک از دو زوج به سوی دیگری متمایل شده و زندگی آنها در هم ریخته شود و یک زناشویی تازه، شکوفه کند و این زناشویی تازه نیز خود دستخوش عشق زودرس دیگری شود که در صورت تداوم این وضع، چه بسا که به سرعت اساس خانواده مشترک در هم ریخته شود. خانم لمبروزو نیز می گوید: بارها دیده شده است در ممالکی که (زن ها) بیشتر طنزازی و دلبری می نمایند، مردها نسبت به آنها بدبین بوده و از قبول زناشویی سر پیچی می کنند و بارها مشاهده شده است که حتی بعد از تشکیل خانواده در اثر آزاد شدن از قید خانه و خانواده، به معنای از دست دادن آرامش و امنیت روانی است. خانه را مسکن گویند، زیرا محل سکونت و آرامش روحی برای انسان است. اگر زن این جای امن و سکون و محل شکوفایی استعدادها و نیروهای درونی اش را از دست بدهد، آرامش و سلامت روانی خود را نیز از دست می دهد. استرس ها و فشارهای روانی که امروز دامن گیر زنان غربی شده، به این جهت است که بی بندوباری و داشتن روابط جنسی، سبب شده از زندگی در خانه بیزار شوند، وظیفه مادری خود را فراموش کنند و به جای آن در قید و بند رقابت های زندگی مدرن امروزی بیفتند و تمام ارزش های معنوی خود را فدا کنند.

شهید مطهری: نیز در این باره می گوید: «فلسفه پوشش و منع کامیابی جنسی از غیر همسر مشروع، از نظر اجتماع خانوادگی این است که همسر قانونی شخص، از لحاظ روانی، عامل خوشبخت کردن او به شمار می رود؛ در حالی که در سیستم آزادی کامیابی، همسر قانونی از لحاظ روانی یک نفر رقیب و مزاحم و زندانبان به شمار می رود و در نتیجه کانون خانوادگی بر اساس دشمنی و نفرت پایه گذاری می شود.»

لمبروزو، نیز می گوید: «بارها دیده شده است در ممالکی که (زنها) بیشتر طنزازی و دلبری می نمایند، مردها نسبت به آنها بدبین بوده و از قبول زناشویی سر پیچی می کنند و بارها مشاهده شده است که حتی بعد از تشکیل خانواده در اثر آشنایی مردان با این گونه زنان، نفاق و جدایی میان همسرها تولید گشته است»

پی نوشت ها:

۱. طبق نظریه مزلو، هر فردی دارای تعدادی نیازهای ذاتی است که فعال کننده و هدایت کننده رفتارهای اوست. این نیازها غریزی هستند اما رفتارهای انسان که برای ارضای این نیازهاست، آموختنی است. نیازهای ذکر شده توسط مزلو دارای سلسله مراتب هستند که از لحاظ اهمیت از کم به زیاد به این ترتیب قرار می گیرند: نیازهای فیزیولوژیکی، نیازهای ایمنی، نیازهای عشق و تعلق، نیازهای حرمت، نیاز به خود شکوفایی (مزلو، ۱۹۷۰، ترجمه رضوانی، ۱۳۷۲).

- قال رسول الله (صلى الله عليه و آله): النساء حبات الشيطان، (مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۵۹).

- عن الرضا (عليه السلام) فيما كتب اليه من جواب مسائل: و حرم الله الزنا لما فيه من المفاسد من قتل النفس و ذهاب الانساب و ترك التربية للاطفال و فساد المواريث و ما اشبه ذلك من وجوه الفساد.
- مسئله حجاب، ص ۴۳۷.
- روح زن، ص ۴۷.
- آیا حجاب ضرورت دارد؟ (بررسی مسئله پوشیدگی از دیدگاه روان شناسی)؛ همان، ص ۲۷. ۴۹. همان، ص ۲۸. ۵۱.
- ۱۱۴ص حجاب و نقش آن در سلامت روان، -ترجمه عباس زریاب.
- ویل دورانت ۳۱ ترجمه عباس زریاب، تهران، انتشارات سازمان انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۵ و ۳۴، صص ۱۳۶۹.
- محمدبن الحسن الحر العاملي، ۳۲، ۵، ج الكافي؛ محمدبن يعقوب كليني، ۶۷، ص ۲۱؛ همان، ج ۲۳هـ ق، ص ۱۴۰۹ آل البيت، ۳۲۰هـ ش، ص ۱۳۶۷تهران، انتشارات دار الكتب الاسلاميه، ۴۴۱. ص ۱۹، ج مجموعه آثار، ۳۳. ۵۹۰، ص ۳ ج ، تفسیر نور الثقلین ۳۴، ترجمه احمد آرام و همکاران، تهران، انتشارات سازمان آ ج تاریخ تمدن، ویل دورانت، ۳۵. ۶۰، ص ۱۳۷۰ و انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۳۶. 56. Beauvoir, S.D.، ص ۱۳۶۰ ترجمه حسین مهري، تهران، انتشارات طوس، جنس دوم، دوبوار سیمون، ۳۷. ۱۲۰. ص حجاب و نقش آن در سلامت روان، ۳۸.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL
پروپوزال

پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

دکتره تبریزی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

دکتره تبریزی

کارگاه آنلاین
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI
Scopus

آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

دکتره تبریزی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو